

ORĘDOWNIK URZĘDOWY

Przedpłata:
miesięcznie . . . 600. — mk.
Zapisywać należy
na pocztę

powiatu kościańskiego.

Za ogłoszenia
płaci się naprzód i to:
na stronie 4-łam 40. — mk
od miejsca milimetrowego

Administracja w Kościanie,
Rynek 8. — Telefon 106.

Kościan, 18. stycznia 1923.

Za redakcję odpowiada
Starostwo.

Obwieszczenie !

Na zasadzie art. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 1919 roku w przedmiocie sądów doraźnych (Dz. Pr. Pań. Pol. № 55 poz 341) w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dn. 20 lipca 1922 (Dz. U. R. P. № 60 poz. 542) Rada Ministrów rozporządzeniem z dn. 21 grudnia 1922 r. (Dz. U. R. P. № 115 poz. 1039) postanowiła wprowadzić na okres czasu sześciu miesięcy, licząc od dnia 28 grudnia 1922 r., na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego

sądy doraźne,

które wymierzać będą karę śmierci lub bezterminowego ciężkiego więzienia za wymienione niżej przestępstwa tak głównym sprawcom jak i wszystkim współnikom przestępstwa.

Śmiercią przez rozstrzelanie karany będzie :

- a) przywódca tłumu, skupiającego się publicznie i dopuszczającego się wspólnymi siłami gwałtu na osobach lub rzeczach, oraz ci z tłumu, którzy dopuścili się gwałtu na osobach lub rzeczy złupili, zniszczyli lub zburzyli (§ 125 ust. 2 U. K.)
- b) Kto umyślnie zabije człowieka z zastanowieniem (§ 211 U. K.), lub umyślnie, choćby bez zastanowienia (§ 212 U. K.)
- c) Kto przez użycie przemocy przeciw osobie lub groźbą obecnego niebezpieczeństwa dla zdrowia lub życia cudzą rzecz ruchomą zabiera w celu przywłaszczenia, zwłaszcza :
  1. Jeśli rozbójnik lub uczestnik rozboju miał broń przy sobie,
  2. jeśli w rozboju brało udział kilka osób, które połączyły się do ciągłego popełniania rozboju lub kradzieży.
  3. jeśli rozbój popełniono na drodze publicznej, na ulicy, kolei żelaznej, placu publicznym, na otwartym morzu, lub na szlaku wodnym,
  4. jeśli rozbój popełniono w porze nocnej w zamieszkałym budynku, dokąd sprawca w celu rozboju lub kradzieży chyłkiem się zakradł lub przemocą wdarł lub gdzie w tym celu się ukrył,
  5. jeśli sprawca jako rozbójnik lub na równi z rozbójnikiem poniósł w kraju kary,
  6. jeśli sprawca przy rozboju człowieka dręczył lub użyciem przemocy wywołał ciężkie uszkodzenie lub śmierć ;

również ten, kto przyłapany podczas kradzieży na gorącym uczynku użyje przemocy wobec osoby, lub grozić będzie obecnem niebezpieczeństwem dla zdrowia lub życia, by się przy posiadaniu skradzionej rzeczy utrzymać, oraz ten, kto w celu przysporzenia sobie lub osobie trzeciej bezprawnej korzyści majątkowej przemocą lub groźbą, obecnego niebezpieczeństwa dla zdrowia lub życia zniewala drugiego do działania, zniesienia lub zaniechania. (§§ 249, 250, 251, 252 i 255 U. K.)

d) Kto umyślnie wzniesi pożar :

1. budynku, przeznaczonego do zebrania dla służby Bożej,
2. budynku, statku wodnego, lub chaty, służących za mieszkanie dla ludzi,
3. pomieszczenia służącego do czasowego pobytu ludzi, mianowicie w porze, gdy ludzie tam zazwyczaj przebywają, zwłaszcza, jeśli pożar spowodował śmierć człowieka, który przebywał w podpalonym pomieszczeniu, lub podpalenia dopuszczono się, aby pod jego osłoną popełnić morderstwo lub rozbój, lub wywołać rozruch, albo jeśli podpalacz celem zapobieżenia lub utrudnienia gaszenia usunął lub uczynił nieprzydatnymi narzędzia do gaszenia ognia,
4. budynku, statku wodnego, chaty, kopalni, magazynu, zapasu towarów, złożonego na przeznaczonych do tego placach publicznych, zapasu płodów rolniczych, materiałów budowlanych lub opałowych, płonów w polu, lasu lub torfowiska, jeśli przedmioty te należą do kogo innego lub nawet do podpalacza, lecz z powodu natury lub położenia mogą przenieść pożar na pomieszczenia pod liczbami 1. — 3. punktu d) niniejszego wymienione lub na którykolwiek z wymienionych wyżej cudzych przedmiotów.

Na równi z wzniesieniem pożaru poczytane będzie całkowite lub częściowe zniszczenie za pomocą prochu lub innych wybuchowych materiałów (§§ 306, 307, 308, 311 U. K.)

- e. Kto urządzenia kolejowe, środki przewozowe lub inne ich przynależności umyślnie tak uszkadza lub przez fałszywe znaki lub sygnały takie na torze wytwarza przeszkody, że narażają transport na niebezpieczeństwo, zwłaszcza, gdy czyn spowodował ciężkie uszkodzenie lub śmierć człowieka (§ 315 U. K.)

- f. Kto umyślnie i bezprawnie utrzymanie ruchu urządzeń telegraficznych, służących celom publicznym, przez to tamuje lub mu zagraża, że uszkadza części lub przynależności lub zmianę w nich czyni (§ 317 U. K.)
- g. Kto umyślnie wodociągi, śluzy, jazy, groble, tamy lub inne urządzenia wodne, albo mosty, promy, drogi lub wały ochronne albo stosowane w górnictwie przyrządy do ściągania wód, przewietrzania, wjazdu lub wyjazdu robotników, niszczy lub uszkadza, albo kto na rzekach spławnych większych lub mniejszych lub kanałach nurt wody wstrzymuje, jeśli którykolwiek z tych czynów spowodował ciężkie uszkodzenie lub śmierć człowieka (§ 321 ust. 2 U. K.)
- h. Kto:
1. przez użycie środków wybuchowych sprawdza niebezpieczeństwo dla własności lub zdrowia albo życia ludzkiego, zwłaszcza, gdy nastąpiło ciężkie uszkodzenie lub śmierć człowieka,
  2. zmówi się z więcej osobami do wykonania jednego lub więcej czynów wymienionych pod liczbą 1 punktu h) niniejszego lub do ciągłego popełniania takich czynów, choćby bliżej nieokreślonych i choćby nawet nie doszło do usiłowania zamierzonej zbrodni,
  3. środki wybuchowe wytwarza, przygotowuje zamawia lub posiada w tym zamiarze, aby przez ich użycie spowodować niebezpieczeństwo dla własności, zdrowia lub życia innej osoby, albo innym to umożliwić, lub kto oddaje środki wybuchowe innym, wiedząc, że są przeznaczone do popełnienia zbrodni, wymienionej pod liczb. 1 w punkcie h niniejszego.
  4. środki wybuchowe wytwarza, przygotowuje, zamawia, świadomie posiada, albo innym oddaje wśród okoliczności, które nie świadczą, że dzieje się to w celach dozwolonych (§§ 5, 6, 7, 8 Ustawy z dnia 9. VI. 1884 Dz. U. Rzeszy strona 61).

Gdy zachodzą nader ważne okoliczności łagodzące, sąd może złagodzić karę na **bezterminowe ciężkie więzienie**.

wyjawszy wypadki

1. umyślnego zabicia człowieka z zastanowieniem,
2. zbrodni wymienionej pod liczbą 1 w punkcie h niniejszego obwieszczenia jeśli nastąpiła śmierć człowieka a sprawca mógł to przewidzieć.

Usiłowanie ulega tej samej karze co dokonanie.

Wyrok i decyzje sądu doraźnego są prawomocne z chwilą ogłoszenia.

Wyrok śmierci wykonany będzie w ciągu 24 godzin po ogłoszeniu.

Przestrzegam wszystkich przed popełnieniem powyższych przestępstw pod groźbą stawienia winnych przed sąd doraźny.

Warszawa, dnia 4. stycznia 1923 r.

Minister Spraw Wewnętrznych.

w z.: Lenc.

Powyzsze obwieszczenie podaje do ogólnej wiadomości.

Panom sołtysom gminnym i dworskim polecam natychmiastowe ustne ogłoszenie powyższego obwieszczenia w ich obwodach.

Kościan, dnia 16. stycznia 1923 r.

Starosta.

Cegielka.

Do wiadomości ubezpieczonych.

Przejęcie przez Polskę ubezpieczeń społecznych w b. dzielnicy pruskiej.

W myśl art. 312 Wersalskiego Traktatu pokojowego Polska i Niemcy winne były w ciągu trzech miesięcy licząc od uprawomocnienia się traktatu zawrzeć konwencję w sprawie uregulowania ubezpieczeń społecznych na terytorja odstąpionych Polsce.

Z powodu różnicy zdań nie przyszło do zawarcia konwencji, wobec czego sprawę tę rozstrzygnęła ostatecznie Rada Ligi Narod. decyzją z 17 lipca 1922 r. na podstawie wniosków przedstawionych Jej przez Komisję ustanowioną przez międzynarodowe Biuro Pracy.

1. Zasadnicze postanowienia tego rozstrzygnięcia są następujące: Jako termin od którego Polska przyjmuje na siebie obowiązek wykonania zobowiązań, wynikających z ubezpieczeń społecznych: (termin przełomowy — Stichtag:) został ustanowiony:

- a) dzień 1 stycznia 1919 dla terytorjum dawnej prowincji poznańskiej,
- b) dzień 1 stycznia 1920 dla innych terytorjów b. dzielnicy pruskiej.

Zgodnie z tą zasadą

1. niemieckie kasy chorych, znajdujące się na terytorjum odstąpionem Polsce stają się polskimi od terminu przełomowego i od tego terminu ubezpieczenie obowiązkowe na wypadek choroby przyjmują polskie kasy chorych odnośnie do wszystkich osób, zatrudnionych w ich okręgu, bez względu na przynależność państwową tych osób i bez względu na to, czy kasa chorych, w której osoby te były przed terminem przełomowym ubezpieczone, stała się polską, czy też pozostała nadal niemiecką.

2. Rząd Polski przyjmuje na siebie obowiązek wypłaty rent wypadkowych tym wszystkim osobom, które doznały wypadku przed terminem przełomowym, jeśli w dniu oznaczonym, jako termin przełomowy mieszkaly na terytorjum niemieckiem, które zostało odstąpione Polsce (b. dzielnicy pruskiej).

Jest przytem zupełnie obojętne:

- a) do którego państwa dana osoba przynależy,
- b) gdzie wypadek miał miejsce, oraz która niemiecka instytucja ubezp. była zobowiązana do wypłaty renty.
- c) czy renta w terminie przełomowym była już prawomocnie przyznana czy też przyznanie nastąpiło później.

Pod tymi samymi warunkami przejmują na siebie Niemcy obowiązek wypłaty rent wypadkowych osobom, które w dniu ustalonym jako termin przełomowy mieszkaly na terytorjum pozostałym nadal przy Niemcach.

Wszelkie należności zaległe do terminu przełomowego, jak renty, koszty leczenia i. t. p. winna uiścić ta instytucja ubezpieczeniowa, która w owym czasie wypłacała rentę.

Bardzo ważny jest przepis postanawiający, kto ma wypłacać rentę wypadkową, jeśli pobierający rentę przesiedlił się po terminie przełomowym z Niemiec do Polski lub z terytorjum odstąpionego Polsce do Niemiec. W myśl tego przepisu każdy, kto w czasie między terminem przełomowym a 31 grudnia 1921 przesiedlił się z Niemiec do b. dzielnicy pruskiej lub z tegoż terytorjum do Niemiec, ma prawo żądać wypłaty renty w dalszym ciągu od instytucji ubezpieczeniowej tego państwa, w którym leży nowe jego miejsce zamieszkanie.

W razie powrotu danej osoby w terminie do 31 grudnia 1921 r. do pierwszego miejsca zamieszkania t. j. do miejsca zamieszkania w dniu przełomowym,

obowiązek wypłaty renty przechodzi ostatecznie na zakład ubezpieczeniowy, który był właściwy w terminie przełomowym.

Kto zmieni miejsce zamieszkania ponownie po raz trzeci w terminie do 31 grudnia 1921 lub kto wogóle zmieni miejsce zamieszkania dopiero po 31 grudnia 1921, ten nie ma żadnych praw do zakładu ubezpieczeniowego w państwie w którym zamieszka.

Zakład ubezpieczeń Państwa, z którego wyemigrował zastosuje wtedy obowiązujące w tem państwie do nich przepisy o emigrantach.

3. Ubezpieczenie inwalidowe.

Odnosnie do ubezpieczenia inwalidowego, obowiązują takie same postanowienia jakie przyjęto co do ubezpieczenia wypadkowego.

Termina przełomowe, obowiązek dalszej wypłaty rent przez Polskę lub Niemcy skutkiem przesiedlenia się przed 31. grudnia 1921 r. oraz skutki kilkakrotnego przesiedlenia się w czasie między terminem przełomowym a 31. grudnia 1921 i po 31. XII. 1921 r.

Nadto odrębny przepis postanawia, że składki tygodniowe uiszczone do dnia przełomowego muszą być wliczone przy ustaleniu rent do których uprawnienie nabyte zostanie po terminie przełomowym bez względu na to, w którym państwie zostały uiszczone.

Natomiast składki uiszczone w jednym państwie w czasie między terminem przełomowym a 10. stycznia 1923 przez osoby ubezpieczone w dniu przełomowym. oraz okoliczności uznane ustawowo za równo ważne ze składkami (okoliczności zastępcze) nie będą wliczone przez zakład ubezpieczeń drugiego państwa przy ustaleniu wysokości renty, lecz będą uwzględnione przy badaniu czasu oczekiwania i eksperylatywy.

4. Ubezpieczenie urzędników prywatnych.

Odnosnie do ubezpieczenia urzędników prywatnych obowiązują te same przepisy, które obowiązują co do ubezpieczenia wypadkowego i inwalidowego.

Ubezpieczenie w Kasach Górniczych.

Od chwili wejścia w życie niniejszych przepisów, Rząd Polski bierze na siebie wypłatę odszkodowań, które miały wypłacać na mocy odnośnych statutów niemieckie kasy górnicze osobom, uprawnionem, a w Polsce zamieszkałym.

Od tej chwili gasną wszelkie prawa przysługujące tym osobom do kas górniczych.

Dawni członkowie niemieckiej kasy górniczej, którzy w czasie od 10. stycznia 1920 do dnia wejścia w życie rozstrzygnięcia Rady Ligi Narodów t. j. do 17 lipca 1922 nie uiszcili należności ewidencyjnej, odzyskują swe prawa według stanu w dniu 10. stycznia 1920 nawet bez uiszczenia tej należności.

Po dniu 17 lipca 1922 należność ewidencyjna winna być uiszczona.

II. Sprawy Sporne.

Orzeczenia wydane do dnia wejścia w życie niniejszych przepisów to jest do dnia 17 lipca 1922 przez instytucje lub władze ubezpieczeniowe jednego lub drugiego Państwa uznane zostały za ważne, o ile do tego terminu stały się prawomocne.

Mimo tego, uprawnieni w terminie do 31 grudnia 1922 mogą żądać w takich sprawach wznowienia postępowania lecz tylko na tej podstawie, że orzeczenie, które stało się już prawomocnem, sprzeciwia się podanym wyżej postanowieniom.

Wniosek o wznowienie należy podać do tej władzy, która wydała zaczepione orzeczenie.

Sprawy nierozstrzygnięte prawomocnie do dnia wejścia w życie niniejszych przepisów mają załatwiać te władze ubezpieczeniowe, które sprawę rozpoczęły.

W takim wypadku ubezpieczony, który nie mieszka w Państwie, gdzie sprawa ma być dalej prowadzona, może żądać by sprawę odstąpiono właściwej władzy ubezpieczeniowej tego Państwa, w którym obecnie mieszka.

O tem prawie ubezpieczony musi być powiadomiony przez władze, u której sprawa dotychczas była w toku.

Ponieważ nie jest korzystne dla ubezpieczonych mieszkających w Polsce, by o ich prawach decydowały władze obce, ponieważ dalej rozstrzygnięcia takie tylko wtedy w Polsce mogą obowiązywać, gdy zostanie przeprowadzone odrębne postępowanie, które musi przewlec prawem, jest wskazane by ubezpieczeni w Polsce mieszkający żądali odstąpienia spraw władzom tutejszym.

Taki wniosek należy przedstawić Ubezpieczalni Krajowej, Wyższemu Urzędowi Ubezpieczeń w Poznaniu lub w Toruniu, względnie najbliższemu urzędowi ubezpieczeń, przedkładając wszystkie dokumenty odnoszące się do tej sprawy.

Kościan, dnia 9 stycznia 1923 r.

Przewodniczący Urzędu Ubezpieczeń.

Starosta

Cegiłka.

Następujące osoby opuszczają na stałe granice Polski:

Eugman	Sydja	wdowa	Słonin
Wollmeier	Gottlieb	leśnik	"
Wollmeier	Dorota		"
Höth	Waldemar		"
Daunke	Fryderyk		Łuszkowo.

Wierzycielom i wszystkim interesentom, mających do powyższych osób jakiekolwiek pretensje przysługuje na mocy §§ 916 i 917 Traktatu Pokojowego prawo do aresztu rzeczowego. Wyroki sądów polskich będą w Niemczech uznane i egzekwowane.

Kościan, dnia 8 stycznia 1922 r.

Starosta

Cegiłka.

Dotyczy: lustracji straży i rewizji przyrzędów pożarniczych.

Z polecenia p. Inspektora Pożarnictwa na Województwo Poznańskie i za zezwoleniem Województwa Naczelnik X. Okręgu Wielkopolskiego Związku Straży Pożarnych p. Wilczak z Leszna przeprowadzać będzie lustrację straży i rewizje przyrzędów pożarniczych w tutejszym powiecie.

Do wykonania tych czynności p. Wilczak otrzymał stosowną legitymacją.

Ze względu na doniosłość sprawy jaką przedstawia perijodyczne prowadzenie lustracji i rewizji przyrzędów pożarniczych dla utrzymania należytego stanu obrony przeciwpożarowej w każdej miejscowości polecam pp. burmistrzom i sołtysom, by p. Wilczaka w czynnościach popierali i udzielali mu wszelkiej potrzebnej pomocy.

Kościan, dnia 12 stycznia 1923.

Starosta

Cegiłka.

Wybór Kowalskiego Stanisława z Słonina na sołtysa, przewodniczącego gminy i poborcę podatków zatwierdza się.

Kościan, dnia 11 stycznia 1923 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.

Starosta

Cegiłka.

Na mocy uchwały Wydziału Krajowego z dn. 26 października 21 r. w związku z § 6 regulaminów dla Kraj. Zakładów Psychjatrycznych w Dziekance i Owińskach oraz § 5 regulaminów Kraj. Zakładu Psychjatrycznego w Kościanie ustanawia się na czas od 1 do 20 stycznia 1923 r. koszty utrzymania w wyżej wymienionych zakładach psychjatrycznych jak następuje:

a) co do osób mających stałą siedzibę na obszarze Województwa Poznańskiego:

w I. klasie 13 500 mk. dziennie
w II. " 10 000 " "
w III. " 6 000 " "

b) od osób mających stałą siedzibę poza Województwem Poznańskim

w I. klasie 17 500 mk. dziennie
w II. " 13 000 " "
w III. " — " "

W wszystkich klasach oblicza się oddzielnie koszt za nadzwyczajne wydatki, za lekarstwa, za środki opatrunkowe, leczenie sposobem Roentghena i odnośne oświetlenia.

Stawki powyższe nie mają zastosowania do osób, których utrzymanie w zakładach powyższych opłacane jest przez związki ubogich na podstawie ustawy o siedzibie wsparcia.

Poznań, dn. 20. 12. 1922 r.

Zastępca Starosty Krajowego.

(—) Hubert.

Powyzsze ogłoszenie podaje do wiadomości.

Kościan, dnia 11. stycznia 1923.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.

Starosta.

Cegielka.

W wykonaniu rozporządzeń Rady Ministrów z dnia 16. X. 1922 w przedmiocie właściwości Ministra Przemysłu i Handlu oraz innych ministrów w zakresie stosunków pracy w byłej dzielnicy pruskiej przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej, tudzież o urządzeniu tymczasowem Inspekcji Pracy na obszarze b. dzielnicy pruskiej (Dziennik Ustaw Rzp. P. nr. 96 poz. 884 i 885) podaje do publicznej wiadomości, że z dniem 1. stycznia 1923 r. złączone zostały dotychczasowe Inspekcje Przemysłu z Inspekcjami Pracy w Rolnictwie pod nazwą: „Państwowa Inspekcja Pracy“.

Okręg Państwowej Inspekcji Pracy na Województwo Poznańskie dzieli się na obwody z następującymi siedzibami:

1. w Poznaniu przy ul. Towarowej nr. 23 obejmujący miasto Poznań oraz powiaty wschodnio-poznański, zachodnio-poznański, obornicki, szamotulski, czarnkowski, międzychódzki, nowotomyski, grodziski, śremski, średzki, wrzesiński,
2. w Bydgoszczy przy ul. Jagiellońskiej nr. 24 dla miasta Bydgoszczy, powiaty: bydgoski, szubiński, wyrzyski, chodzieski, wągrowiecki,
3. w Inowrocławiu przy Nowym Rynku nr. 4 obejmujący powiaty inowrocławski, żniński, gnieźnieński, witkowski, mogileński, strzeleński,
4. w Lesznie przy Alejach Muśnickiego nr. 8 obejmujący powiaty leszczyński, rawicki, gostyński, kościański, śmigieński, i wolsztyński,
5. w Ostrowie przy ul. Zdunowskiej nr. 3 obejmujący powiaty ostrowski, krotoszyński, koźmiński, jarociński, pleszewski, odolanowski, ostrzeszowski, kępiński.

Siedziba okręgu znajduje się w Poznaniu przy ul. Towarowej nr. 23.

W wszelkich sprawach podlegających w myśl z wyżej wymienionych rozporządzeń Rady Ministrów kompetencji Inspektorów Pracy należy zwracać się do odnośnych Obwodowych Inspektorów Pracy a w II. instancji do Okręgowego Inspektora Pracy.

Okręgowy Inspektor Pracy.

Dr. Mroczkowski.

Członkom Zw. P. N. S. P. w Kościanie podaje do wiadomości, że spirytus nadszedł do Ogniska, który w najkrótszym czasie pobrać należy u p. Dembińskiego w Kościanie Rynek 24. Z dniem 15 bm. będzie otwarta biblioteka naukowa dla członków Ogniska, a wypożyczaniem książek będzie zajmować się koł. p. Mazurowa w Kościanie.

Przewodniczący. Kusiński.

Przymusowy Cech Krawiecki. Zebranie w niedzielę 28 bm o 1 w Strzelnicy Zarząd.

W nocy z 13 na 14 bm.

skradziono w maj. Borowo jeden pas skórzany do motoru

10 mtr. długi, 12 cfm. szeroki, wartość 1 000 000 mkp. Za wykrycie sprawców kradzieży pasa wyznaczam 5 centnarów żyta.

Bernuth z Borowa.

Z powodu zakazu wyrębu
**wstrzymujemy
sprzedaż
drewna opałowego**

z wolnej ręki od dzisiaj.

Nadleśnictwo Włoszakowice.

KALENDARZE

ścienne do zapisków

sprzedaje dopóki zapas starczy

po 100 mk.

**Drukarnia Spółkowa
w Kościanie.**